

Sygn. akt IV KK 427/21

POSTANOWIENIE

Dnia 19 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **D. K.**

wobec której umorzono postępowanie karne o czyn z art. 190 § 1 k.k. i art. 217 § 1 k.k. i zastosowano środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym (art. 93a § 1 pkt 4 k.k. w zw. z art. 93b § 1 k.k. i art. 93c pkt 1 k.k.)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 19 października 2021 r.

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 532 § 3 k.p.k.)

wniosku obrońcy podejrzanej o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją postanowienia Sądu Okręgowego w R.

z dnia 27 kwietnia 2021 r., sygn. III Kz (...),

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w R.

z dnia 10 lutego 2021 r., sygn. III K (...)

na podstawie art. 532 § 1 *a contrario* k.p.k.

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

W kasacji złożonej od postanowienia Sądu Rejonowego w R. 10 lutego 2021 r., sygn. III K (...) przez obrońcę podejrzanej D.K., jej autor sformułował wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją orzeczenia. Adw. D. S. w uzasadnieniu wniosku zwrócił uwagę na istotność podniesionych zarzutów oraz argumentów przytoczonych na ich poparcie. Wskazał również na „zbyt daleko idące” i nieodwracalne skutki dla D. K. oraz najbliższych członków jej rodziny, w związku

z okresowym pobytem podejrzanej na oddziale szpitalnym w związku z realizacją detencji sądowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek obrońcy nie zasługiwał na uwzględnienie.

Suspensywność zaskarżonego orzeczenia w postępowaniu kasacyjnym ma charakter wyjątkowy, jedynie w zupełnie szczególnych przypadkach dopuszczalne jest wstrzymanie zaskarżonego kasacją rozstrzygnięcia. Postanowienie posiadające atrybut prawomocności podlega bezzwłocznemu wykonaniu (art. 9 § 1 i 3 k.k.w.). Regulacja ta bazuje na przyjęciu, że rozstrzygnięcie to korzysta z domniemania prawidłowości (*res iudicata pro veritate habetur*). Z kolei implikacją tego założenia dla postępowania zainicjowanego wniesieniem nadzwyczajnego środka zaskarżenia — którego przedmiot stanowi weryfikacja prawomocnego orzeczenia sądu odwoławczego kończącego postępowanie, którym poddano kontroli wyrok sądu I-szej instancji — jest to, że wniesienie kasacji nie wstrzymuje w sposób automatyczny wykonania prawomocnego rozstrzygnięcia.

Przepis art. 532 § 1 k.p.k. nie określa przesłanek skutkujących wstrzymaniem wykonania zaskarżonego kasacją orzeczenia (lub innego orzeczenia, którego wykonanie zależy od rozstrzygnięcia kasacji). W judykaturze przyjmuje się jednak, że wstrzymanie wykonania orzeczenia możliwe jest w razie kumulatywnego zmaterializowania się dwóch kryteriów.

Po pierwsze chodzi o to, że ocena zarzutów wyartykułowanych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia (dokonana, co wypada podkreślić, wyłącznie na potrzeby rozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia i wydania rozstrzygnięcia o charakterze incydentalnym) pozwala już *prima facie* na stwierdzenie wysokiego prawdopodobieństwa ich zasadności oraz postawienia — w miarę kategoriycznej — prognozy co do możliwości uwzględnienia zarzutów kasacyjnych przez Sąd Najwyższy. Niezbędne jest więc ustalenie, że postawione orzeczeniu sądu odwoławczego zarzuty (i argumentacja zaprezentowana na ich poparcie w kasacji) dają asumpt do przyjęcia poglądu o ewidentnej, niejako „rzucającej się w oczy” wadliwości zaskarżonego wyroku sądu odwoławczego. Po wtóre zaś, konieczne jest wykazanie przez autora wniosku, że dalsze wykonywanie

orzeczenia mogłoby wywołać wyjątkowo dolegliwe i w zasadzie nieodwracalne skutki dla skazanego (tu podejrzaney).

Przy analizie potrzeby wstrzymania wykonania zaskarżonego orzeczenia w związku z wniesieniem kasacji posiłkowo należy posługiwać się także rezultatem oceny, czy ewentualne wysokie prawdopodobieństwo uwzględnienia zarzutu bądź zarzutów sformułowanych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia doprowadziłoby do wydania przez najwyższą instancję sądową orzeczenia skutkującego potrzebą odstąpienia od dalszego wykonywania wobec skazanego (tu podejrzaney) orzeczonej w stosunku do niego kary (czy środka karnego). Nie w każdym bowiem przypadku stwierdzenia istnienia wysokiego prawdopodobieństwa uwzględnienia zarzutów kasacyjnych nieodzowne stanie się wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia — także z uwagi na uwarunkowania wynikające z innych zaszczości współkształtujących aktualny status prawny skazanego w płaszczyźnie wykonywania orzeczonych wobec niego (innych) kar.

Nie przesądzając obecnie treści rozstrzygnięcia, które po merytorycznym rozpoznaniu kasacji zapadnie w niniejszej sprawie (i finalnej oceny zaprezentowanych w niej zarzutów) należało skonstatować, że zupełnie wstępna analiza zarzutów postawionych w kasacji obrońcy podejrzaney D. K. — dokonana przez Sąd Najwyższy jedynie w ograniczonym zakresie, bo tylko w płaszczyźnie niezbędnej dla rozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia i wyłącznie na użytek rozpoznania tego wniosku — nie upoważnia do wyrażenia poglądu, iżby zarzuty te były zasadne w stopniu oczywistym („rzucającym się w oczy”) czy formułowania stanowczej prognozy o istnieniu wysokiego prawdopodobieństwa uwzględnienia tych zarzutów w wyniku rozpoznania kasacji wniesionej przez obrońcę podejrzaney. Tymczasem — jak już powiedziano wyżej — to wyłącznie stwierdzenie zaistnienia tych okoliczności otwiera drogę do rozważenia potrzeby wstrzymania wykonania orzeczenia zaskarżonego kasacją.

Uzasadniając wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego rozstrzygnięcia autor kasacji podniósł, że „trzeba przede wszystkim zwrócić uwagę na istotność podniesionych zarzutów oraz argumentów przytoczonych na ich poparcie. Obrona ma na uwadze dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego w tej materii, przy czym wskazuje, iż w jej przekonaniu podniesione zastrzeżenia

przybierają formę oczywistych i istnieje duże prawdopodobieństwo uwzględnienia złożonej kasacji, co może usprawiedliwiać wykorzystanie przywołanego instrumentu (por. postanowienie SN z dnia 15 marca 2017 r., sygn. akt II KK 53/t7, Legalis nr 1577924)”. Poza wyrażeniem subiektywnego zapatrywania co do charakteru (rangi) zarzutów kasacyjnych nie wskazał jednak dokładnie obrońca, na czym opiera on tezę o „prawdopodobieństwie uwzględnienia” w postępowaniu kasacyjnym podniesionych zarzutów kasacyjnych. W dalszej części uzasadnienia wniosku o wstrzymanie zaskarżonego kasacją orzeczenia, adw. D.S. podnosi nadto, że: „dodatkowo wymaga zaznaczenia, iż natychmiastowe wykonanie orzeczonego środka zabezpieczającego spowoduje dla podejrzanej, jak i członków najbliższej rodziny, zbyt daleko idące skutki, które będą również nieodwracalne, tj. okresowy pobyt na oddziale szpitalnym, na którym realizowana jest detencja sądowa. Jakkolwiek okoliczności te mogą stanowić przedmiot orzekania w zakresie instytucji funkcjonujących na gruncie prawa karnego wykonawczego, to jednak ich istotność może świadczyć o potrzebie wstrzymania wykonania kary”. Niewątpliwie zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci orzeczenia pobytu w zakładzie psychiatrycznym jest najbardziej dolegliwym ze środków, wskazanych w treści art. 93a k.k. i najbardziej ingeruje w sferę wolności jednostki. Samo jego zastosowanie nie może jednak być podstawą do uwzględnienia wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia tym bardziej, że sam obrońca pokrzywdzonej – prócz ogólnego powołania się na „zbyt daleko idące i nieodwracalne skutki dla podejrzanej, jak i członków najbliższej rodziny”, nie wskazuje szerszej argumentacji, jakiego rodzaju miałyby to być skutki czy na czym polegałby ich negatywny wpływ dla samej podejrzanej czy członków jej najbliższej rodziny.

Konkludując należy zatem stwierdzić, że brak było podstaw do uwzględnienia sformułowanego w kasacji adw. D. S. wniosku o wstrzymanie wykonania postanowienia Sądu Rejonowego w R. z dnia 10 lutego 2021 r., sygn. III K (...), utrzymanego w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w R. z dnia 27 kwietnia 2021 r., sygn. III Kz (...) (które to postanowienie zostało obecnie zaskarżone kasacją obrońcy).